

PREDSTAVLJANJE Konzervatorsko-restauratorski radovi na drvenom inventaru istarskih crkava

Predstavljanje je održano u Povijesnom i pomorskom muzeju Istre

Istra se kada se radi o sakralnoj baštini ima čime ponositi, a mi kao baštinici o njoj moramo skrbiti

U fokusu prezentacije bili su barokni oslikani strop lokalnog majstora iz crkve sv. Petra i Pavla u Trvižu, konzervatorsko-restauratorski radovi na drvenom stropu crkve sv. Marije na Škrilinah kraj Berma i projekt konzervatorsko-restauratorskih radova na glavnom oltaru župne crkve sv. Marije Magdalene u Mutvoranu

PULA - U Povijesnom i pomorskom muzeju Istre jučer je održano predstavljanje najznačajnijih konzervatorsko-restauratorskih radova koje je Hrvatski restauratorski zavod proveo na drvenom inventaru istarskih crkava u posljednjih nekoliko godina, a ta je umjetnička oprema zbog svojstava materijala i uvjeta čuvanja jedan je od najugroženijih dijelova istarske baštine. U fokusu prezentacije bili su barokni oslikani strop lokalnog majstora iz crkve sv. Petra i Pavla u Trvižu, konzervatorsko-restauratorski radovi na drvenom stropu crkve sv. Marije na Škrilinah kraj Berma i projekt konzervatorsko-restauratorskih radova na glavnom oltaru župne crkve sv. Marije Magdalene u Mutvoranu.

Sinergija

- Ova prezentacija je u dogovoru s Hrvatskim restauratorskim zavodom i Povijesnim i pomorskim muzejom Istre organizirana prvenstveno radi toga da predstavnicima lokalne samouprave koji su ovdje s nama predstavimo ono najbitnije što trenutno radimo na drvenom inventaru u Istri, rekao je pročelnik za kulturu Istarske županije Vladimir Torbica koji je naglasio da u ovim projektima dolazi do sinergije lokalne samouprave, tj. županije s gradovima i općinama te Hrvatskim restauratorskim za-

vodom, a pod budnim okom konzervatora. Izvori financiranja su Ministarstvo kulture, a za oltar iz Mutvorana posebno se zahvalio Regiji Veneto koja već godinama financira taj pothvat.

- Nadamo se da na ovaj način šaljemo signal da je kultura prvenstveno ono što je temeljno i kvalitetno, da je bitna nadogradnja na turizam i otvaranje zajednice prema kulturi, ali

ako nemamo neke temeljne kvalitete, uzaludno je izmišljati ono što se naziva doživljaj, istaknuo je pročelnik Torbica.

Predstavljanje je otvorio ravnatelj Povijesnog i pomorskog muzeja Istre Gračijano Kešac, a u ime Grada Pazina Nevija Srdoč, pročelnica Upravnog odjela za samoupravu, upravu i društvene djelatnosti, govorila je o važnosti restauracije, što se vidi i na primjerima crkava u Pazinu i okolici. U ime Općine Marčana i Turističke zajednice Marčana načelnik Predrag Pliško rekao je da Ministarstvo kulture pomaže općinu sa sredstvima koje oni potom uz njihova dodatna sredstva namjenjuju konzervatorima i restauratorima, a

kojima se zahvalio. Barokni oslikani strop lokalnog majstora iz crkve sv. Petra i Pavla u Trvižu povezuje se s oslikom stropa poznatije crkve sv. Marije na Škrilinah kraj Berma. Viša konzervatorica restauratorica mr. umj. Marijana Galović predstavila je osnovna obilježja zatečenog stanja stropa iz Trviža te dovršene konzervatorsko-restauratorske radove s naglaskom na problem rekonstrukcije nedostajuće forme oslika. Dugogodišnje prokišnjavanje krovšta, djelovanje vlage i mikroorganizama izazvalo je oštećenja podloge i oslika dok su ponovna oštećenja krovšta i krovnog pokriva prouzročila i nove štete na oslikanim poljima tabulata (stropa). Oštećenja su bila dramatična, a neki od prikaza svetaca gotovo u cijelosti isprani. Drveni je nosilac bio raspucan, izjedjen i oslabljen crvotočinom, a najviše su bili oštećeni središnji dijelovi tabulata i zona iznad glavnog oltara.

Važnost restauracije

Cjelovite radove izveli su od 2005. do 2014. djelatnici Hrvatskog restauratorskog zavoda, a crkva je u međuvremenu građevinski obnovljena. Zbog velikih gubitaka slikanog sloja zaključeno je da bi potpuno rekonstruiranje oslika moglo remetiti viđenje izvornika, radi čega se pristupilo kompromisnom rješenju, pa je metodologija rada pomirila potrebu za minimalnom intervencijom na oslikanim pločama s potrebom da tabulat kao cjelina ostavlja ujednačen vizualni dojam.

Konzervator-restaurator savjetnik mr. umj. Anđelko Pedišić, uz kratak povijesni pregled barokne obnove srednjovjekovne crkve, predstavio je do

sada izvedene konzervatorsko-restauratorske radove na drvenom stropu crkve sv. Marije na Škrilinah s pregledom radova na konsolidaciji drvenog nosioca i retuša oštećenja. Oslikani drveni strop postavljen je u vrijeme velike barokne obnove 1709. Konzervatorsko-restauratorski radovi na oslikanom drvenom stropu započeli su u listopadu i završeni su do travnja prošle godine te će cjeloviti konzervatorsko-restauratorski radovi biti završeni iduće godine.

“Radi se o mukotrpnom radu koji traje godinama i koji je skup, a na kojem se mora raditi multidisciplinarno da bi spasili umjetnička djela

Lorella Limoncin Toth, pročelnica Konzervatorskog odjela u Puli

Konzervatorica-restauratorica savjetnica doc. dr. sc. Višnja Bralić govorila je o konzervatorsko-restauratorskim radovima na glavnom oltaru župne crkve sv. Marije Magdalene u Mutvoranu koji se realiziraju uz potporu Ministarstva kulture RH, Istarske županije, Regije Veneto/Regione Veneto te lokalne zajednice. Poliptih je rad jednog od najznačajnijih venecijanskih renesansnih drvorezbara i kipara Paola Campse. Poliptih Bogorodi-

ce s Djetetom i svecima datira iz 1533., a radovi su započeli 2016. na poticaj lokalne zajednice, a veliki poticaj došao je iz konzervatorskog odjela u Puli. Kako kaže Bralić, zbog težine problema nagovaranje je trajalo neko vrijeme, tim više jer se radilo o poliptihu velikih dimenzija. Drvo i konstrukcija bili su u jako lošem stanju jer je bila potpuno propala, tako da Bralić očekuje da će posao trajati pet ili šest godina, a sada su prešli polovicu.

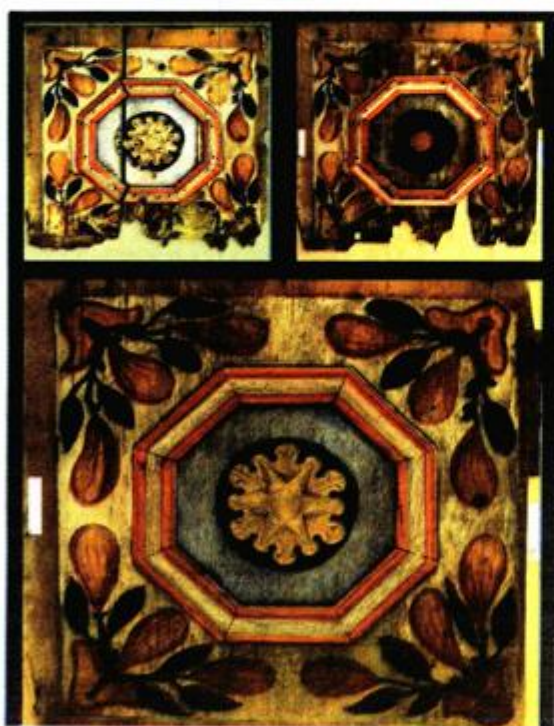
- Vjerujte da se radi o mukotrpnom radu koji traje godinama i koji je skup i na kojem se mora raditi multidisciplinarno da bi spasili umjetnička djela. Istra se ima čime ponositi i mi kao baštinici se moramo o tome skrbiti, a baštinici smo zaista svi, kaže Pročelnica Konzervatorskog odjela u Puli Lorella Limoncin Toth Limoncin Toth.

Trajna edukacija

Prezentaciju je vodila ravnateljica Hrvatskog restauratorskog zavoda iz Zagreba dr. sc. Tajana Pleše koja je naglasila da je vrlo teško procijeniti stanje baštine u Istri. No Konzervatorski odjel u Puli ih sve češće u suradnji s lokalnom i područnom samoupravom upozorava na ugroženost pojedinog objekta i umjetničkog djela.

- Baš zato stalno stavljamo naglasak na tu trajnu edukaciju i sve češće održavamo prezentaciju naših radova javnosti jer uvijek se radi o pravodobnosti informiranja te prepoznavanju važnosti činjenice zašto je presudno čuvati baštinu. Kako ćemo je drugačije sačuvati nego kroz pravovremeno informiranje i njenu valorizaciju, kaže Pleše.

Mladen RADIĆ

Drveni strop crkve sv. Marije na Škrilinah kraj Berma